

ALBANIA ALBANIE ANDORRA ANDORRE ARMENIA ARMÉNIE AUSTRIA AUTRICHE AZERBAIJAN AZÉRBАIJDAN BELGIUM BELGIQUE BOSNIA AND HERZEGOVINA BOSNIE-HERZÈGOVINE BULGARIA BULGARIE CROATIA CROATIE CYPRUS CHYPRE CZECH REPUBLIC RÉPUBLIQUE TCHÈQUE DENMARK DANEMARK ESTONIA ESTONIE FINLAND FINLANDE FRANCE FRANCE GEORGIA GÉORGIE GERMANY ALLEMAGNE GREECE GRÈCE HUNGARY HONGRIE ICELAND ISLANDE IRELAND IRLANDE ITALY ITALIE LATVIA LETTONIE LIECHTENSTEIN LIECHTENSTEIN LITHUANIA LITUANIE LUXEMBOURG LUXEMBOURG MALTA MALTE REPUBLIC OF MOLDOVA RÉPUBLIQUE DE MOLDOVA MONACO MONACO MONTENEGRO MONTÉNÈGRE NETHERLANDS PAYS-BAS NORWAY NORVÈGE POLAND POLOGNE PORTUGAL PORTUGAL ROMANIA ROUMANIE RUSSIAN FEDERATION FÉDÉRATION DE RUSSIE SAN MARINO SAINT-MARIN SERBIA SERBIE SLOVAK REPUBLIC RÉPUBLIQUE SLOVAQUE SLOVENIA SLOVÉNIE SPAIN ESPAGNE SWEDEN SUÈDE SWITZERLAND SUISSE «THE FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF MACEDONIA» «L'EX-RÉPUBLIQUE YOUGOSLAVE DE MACÉDOINE» TURKEY TURQUIE UKRAINE UKRAÏNE UNITED KINGDOM ROYAUME-UNI ALBANIA ALBANIE ANDORRA ANDORRE ARMENIA ARMÉNIE AUSTRIA AUTRICHE AZERBAIJAN AZÉRBАIJDAN BELGIUM BELGIQUE BOSNIA AND HERZEGOVINA BOSNIE-HERZÈGOVINE BULGARIA BULGARIE CROATIA CROATIE CYPRUS CHYPRE CZECH REPUBLIC RÉPUBLIQUE TCHÈQUE DENMARK DANEMARK ESTONIA ESTONIE FINLAND FINLANDE FRANCE FRANCE GEORGIA GÉORGIE GERMANY ALLEMAGNE GREECE GRÈCE HUNGARY HONGRIE ICELAND ISLANDE IRELAND IRLANDE ITALY ITALIE LATVIA LETTONIE LIECHTENSTEIN LIECHTENSTEIN LITHUANIA LITUANIE LUXEMBOURG LUXEMBOURG MALTA MALTE REPUBLIC OF MOLDOVA RÉPUBLIQUE DE MOLDOVA MONACO MONACO MONTENEGRO MONTÉNÈGRE NETHERLANDS PAYS-BAS NORWAY NORVÈGE POLAND POLOGNE PORTUGAL PORTUGAL ROMANIA ROUMANIE RUSSIAN FEDERATION FÉDÉRATION DE RUSSIE SAN MARINO SAINT-MARIN SERBIA SERBIE SLOVAK REPUBLIC RÉPUBLIQUE SLOVAQUE SLOVENIA SLOVÉNIE SPAIN ESPAGNE SWEDEN SUÈDE SWITZERLAND SUISSE «THE FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF MACEDONIA» «L'EX-RÉPUBLIQUE YOUGOSLAVE DE MACÉDOINE» TURKEY TURQUIE UKRAINE UKRAÏNE UNITED KINGDOM ROYAUME-UNI ALBANIA ALBANIE ANDORRA ANDORRE ARMENIA ARMÉNIE AUSTRIA AUTRICHE AZERBAIJAN AZÉRBАIJDAN BELGIUM BELGIQUE BOSNIA AND HERZEGOVINA BOSNIE-HERZÈGOVINE BULGARIA BULGARIE CROATIA CROATIE CYPRUS CHYPRE CZECH REPUBLIC RÉPUBLIQUE TCHÈQUE DENMARK DANEMARK ESTONIA ESTONIE FINLAND FINLANDE FRANCE FRANCE GEORGIA GÉORGIE GERMANY ALLEMAGNE GREECE GRÈCE HUNGARY HONGRIE ICELAND ISLANDE IRELAND IRLANDE ITALY ITALIE LATVIA LETTONIE LIECHTENSTEIN LIECHTENSTEIN LITHUANIA LITUANIE LUXEMBOURG LUXEMBOURG MALTA MALTE REPUBLIC OF MOLDOVA RÉPUBLIQUE DE MOLDOVA MONACO MONACO MONTENEGRO MONTÉNÈGRE NETHERLANDS PAYS-BAS NORWAY NORVÈGE POLAND POLOGNE PORTUGAL PORTUGAL ROMANIA ROUMANIE RUSSIAN FEDERATION FÉDÉRATION DE RUSSIE SAN MARINO SAINT-MARIN SERBIA SERBIE SLOVAK REPUBLIC RÉPUBLIQUE SLOVAQUE SLOVENIA SLOVÉNIE SPAIN ESPAGNE SWEDEN SUÈDE SWITZERLAND SUISSE «THE FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF MACEDONIA» «L'EX-RÉPUBLIQUE YOUGOSLAVE DE MACÉDOINE» TURKEY TURQUIE UKRAINE UKRAÏNE UNITED KINGDOM ROYAUME-UNI ALBANIA ALBANIE ANDORRA ANDORRE ARMENIA ARMÉNIE AUSTRIA AUTRICHE AZERBAIJAN AZÉRBАIJDAN BELGIUM BELGIQUE BOSNIA AND HERZEGOVINA BOSNIE-HERZÈGOVINE BULGARIA BULGARIE CROATIA CROATIE CYPRUS CHYPRE CZECH REPUBLIC RÉPUBLIQUE TCHÈQUE DENMARK DANEMARK ESTONIA ESTONIE FINLAND FINLANDE FRANCE FRANCE GEORGIA GÉORGIE GERMANY ALLEMAGNE GREECE GRÈCE HUNGARY HONGRIE ICELAND ISLANDE IRELAND IRLANDE ITALY ITALIE LATVIA LETTONIE LIECHTENSTEIN LIECHTENSTEIN LITHUANIA LITUANIE LUXEMBOURG LUXEMBOURG MALTA MALTE REPUBLIC OF MOLDOVA RÉPUBLIQUE DE MOLDOVA MONACO MONACO MONTENEGRO MONTÉNÈGRE NETHERLANDS PAYS-BAS NORWAY NORVÈGE POLAND POLOGNE PORTUGAL PORTUGAL ROMANIA ROUMANIE RUSSIAN FEDERATION FÉDÉRATION DE RUSSIE SAN MARINO SAINT-MARIN SERBIA SERBIE SLOVAK REPUBLIC RÉPUBLIQUE SLOVAQUE SLOVENIA SLOVÉNIE SPAIN ESPAGNE SWEDEN SUÈDE SWITZERLAND SUISSE «THE FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF MACEDONIA» «L'EX-RÉPUBLIQUE YOUGOSLAVE DE MACÉDOINE» TURKEY TURQUIE UKRAINE UKRAÏNE UNITED KINGDOM ROYAUME-UNI

**HUMAN RIGHTS,
DEMOCRACY
AND THE RULE OF LAW**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

**DROITS DE L'HOMME,
DÉMOCRATIE
ET ÉTAT DE DROIT**

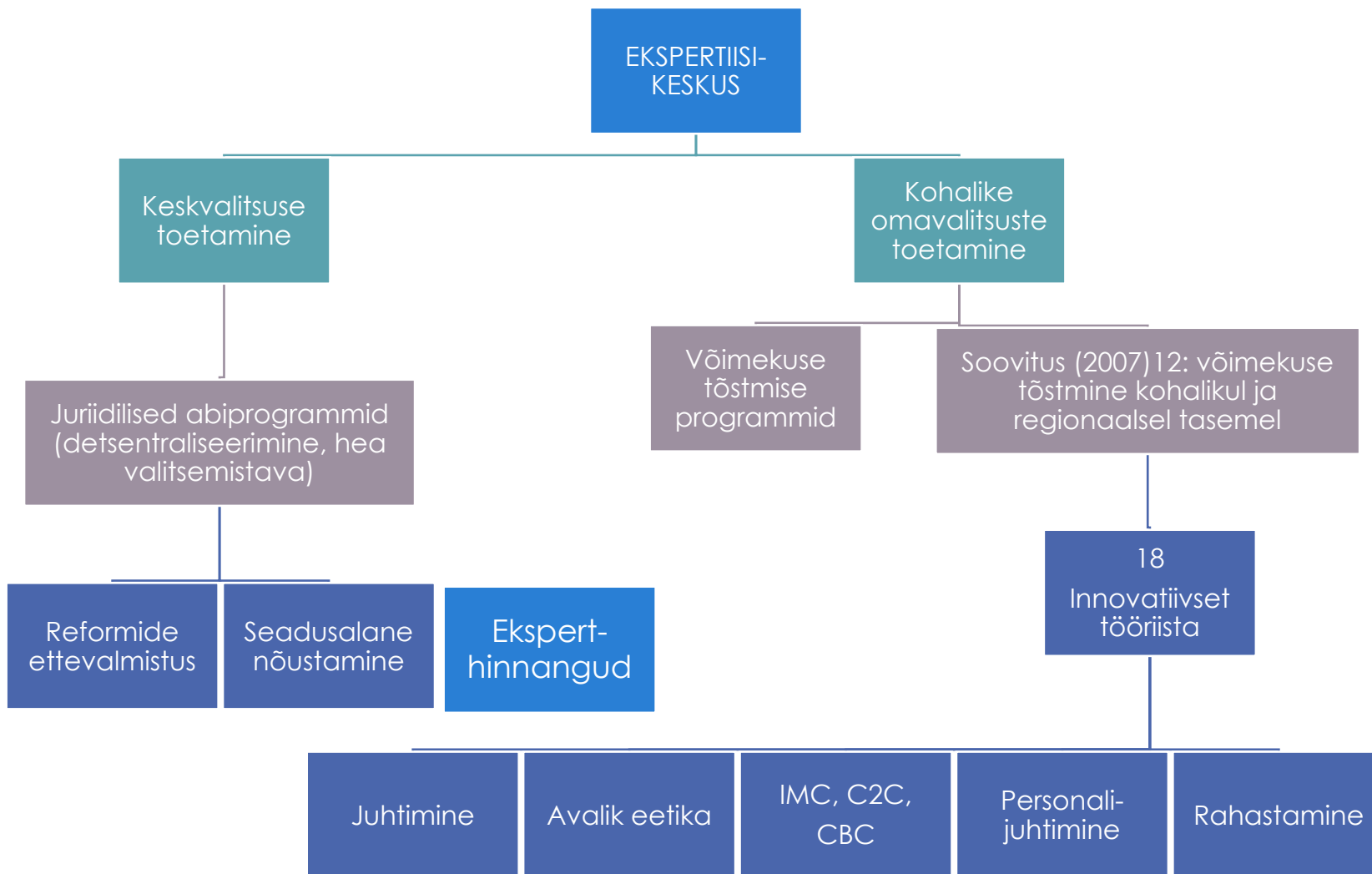
Public Ethics in the Context of Good Governance

Avalik eetika hea valitsemistava kontekstis

Alina Tatarenko

Ekspertiisikeskuse juht

Keskvalitsus

Euroopa kohaliku omavalitsuse harta,
soovitused

Inimõigused, õigusriiklus ja demokraatia

Liikmesriik

Kohalik omavalitsus

Hea valitsemistava strateegia, 12 printsiipi,
võimekuse tõstmise tööriistad

Kodanikud

12 hea valitsemistava printsiipi

- Euroopa demokraatia alusväärtuste ja ühise hea demokraatliku valitsemistava esindamine
- Kõik Euroopa Nõukogu liikmesriikide kohalikud omavalitsused saavad 12 printsiibile tuginedes oma valitsemist paremaks muuta.
- Kohalike omavalitsuste pakutavaid teenuseid rahastatakse kohalike elanike maksude eest. Vastutasuna eeldavad kodanikud, et nende ootuseid täidetakse, et omavalitsus on tõhus, läbipaistev, vastutustundlik ja kiirelt kohanduv.

1. Osalemine, esindatus, valimiste vaba ja aus läbiviimine
2. Reageerimisvalmidus
3. Tõhusus ja tulemuslikkus
4. Avatus ja läbipaistvus
5. Õigusriiklus
6. **Eetiline käitumine**
7. Kompetentsus ja võimekus
8. Innovatsioon ja avatus muutustele
9. Kestlikkus ja pikaajaline visioon
10. Usaldusväärne finantsjuhtimine
11. Inimõigused, kultuuriline mitmekesisus ja sotsiaalne sidusus
12. Vastutustundlikkus

Hea valitsemistava e-tööriist:

<https://etool.coe.int/login>

The 12 Principles and related tools

Video:

<https://www.youtube.com/watch?v=ao0qAoApTIM>

Website:

<http://www.coe.int/en/web/good-governance/12-principles-and-elope>

Eetiline käitumine

- ✓ Avalik huvi kaalub üles erahuvid
- ✓ Korruptsiooni ennetamiseks ja takistamiseks on paigas tõhusad meetmed
- ✓ Huvide konfliktid deklareeritakse ajakohaselt ning asjasse puutuvad isikud taandavad end seotud otsustest

Euroopa Nõukogu tööriistad ja standardid:

- Avaliku eetika tulemuskaart
- Kohaliku finantsjuhtimise tulemuskaart
- Juhised ja suunised
- Soovitused

Kodanikud: antud omavalitsuses koheldaks kõiki võrdselt, olenemata nende seotusest ametnike või valitud esindajatega.

Mõõdikud:

1. Seadusloome võtab arvesse omavalitsuse rolli üldise heaolu tagamisel
2. Eelarvelised otsused lähtuvad kohalikust avalikust huvist
3. Eetikakoodeksid panevad paika valitud esindajate ja ametnike eetikastandardid
4. Kõrge korruptsiooniriskiga valdkondades nagu hanked, varade müük ning lubade väljastamine on paika pandud vastavad protseduurid
5. Korruptsioonivastaste meetmete iga-aastane läbivaatus, nt sise- või välisauditis
6. Personalipoliitika sätestab, et ametisse nimetamine ja edutamine toimub pädevuse baasil ning et isikute distsiplineerimine on kooskõlas varem heaks kiidetud protseduurireeglitega
7. Valitud esindajad ja töötajad peavad deklareerima enda majanduslikud ja isiklikud huvid ning huvide konflikti olukorras end otsustamisest taandama
8. Omavalitsused tagavad tõhusa hankeprotsessi ning kasutavad eelnevalt kokkulepitud valikukriteeriume
9. Omavalitsused tagavad hankedokumentidele ja otsustele avaliku ligipääsu

AVATUD VALITSEMINE – UCLG-UN

UCLG lõi läbipaistvuse ja avatud kohaliku valitsemise praktikakogukonna. Grupi moodustavad linnad, UN-Habitat, jt.

Praktikakogukonna peamine eesmärk on ülemaailmselt tutvustada linnapeade ja kohalike omavalitsuste tööd läbipaistvuse ja avatud valitsemise teemadel.

ÜRO kestliku arengu eesmärgid (SDGs):

Euroopa Nõukogu tööriistad aitavad kaasa SDG 11 ja 16 saavutamisele

Usalduse tõstmine kohaliku ja regionaalse omavalitsuse vastu on iga SDG täitmise aluseks.

Avatud valitsemise põhiprintsiibid:

- **Läbipaistvus,**
- **Kodanikuaktiivsus,**
- **Vastutustundlikkus (*accountability*).**

Kestliku arengu strateegia jaoks on kohalike ja regionaalsete omavalitsuste võimekuse tõstmine fundamentaalne. Sh tuleb arendada kaasavaid, innovaatilisi ja kestlikke tööriistu, edendada õiglast ja esinduslikku otsustamist ning tõhusaid, vastutustundlike ja läbipaistvaid institutsioone arendavaid praktikaid ja poliitikaid.

ELoGE rakendamine:
Prantsusmaa, Rumeenia, Poola,
Bulgaaria, Norra, Malta
Kreeka, Hispaania – Baskimaa
Ukraina
Rahvusvahelised projektid – UDITE,
ALDA, Euroregionid

Avaliku eetika tulemuskaart (PEB):
Eesti
Kreeka
Hispaania
Ukraina
Moldova

Planeeritud: Slovakkia, Kreeka,
Horvaatia, Küpros

12
PRINCIPLES
OF GOOD
DEMOCRATIC
GOVERNANCE

1. Participation, Representation, Fair Conduct of Elections
2. Responsiveness
3. Efficiency and Effectiveness
4. Openness and Transparency
5. Rule of Law
6. Ethical Conduct
7. Competence and Capacity
8. Innovation and Openness to Change
9. Sustainability and Long-term Orientation
10. Sound Financial Management
11. Human Rights, Cultural Diversity and Social Cohesion
12. Accountability

■ The 12 Principles of Good Governance encapsulate fundamental values defining a common vision of European democratic governance.

■ Enshrined in the Strategy for Innovation and Good Governance at local level, the 12 Principles assist public authorities in improving governance and enhancing service delivery to citizens.

■ Toolkits, training materials and benchmarks, developed by the Centre of Expertise, are available to governments at local, regional and central level alike.

■ Local authorities that apply the 12 Principles may be awarded the European Label of Governance Excellence (ELoGE).

www.coe.int/good-governance/

CENTRE OF EXPERTISE
FOR LOCAL GOVERNMENT REFORM

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

- Valencia deklaratsioon ja kohaliku tasandi innovatsiooni ja hea valitsemistava strateegia, sh 12 hea demokraatliku valitsemise printsiipi;
- Ministrite komitee soovitus liikmesriikidele CM/Rec(2010)12: kohtunike iseseisvus, tõhusus ja kohustused;
- Ministrite komitee soovitus liikmesriikidele CM/Rec(2000)10: ametnike eetikakoodeks;
- Parlamentaarse assamblee soovitus 2105 (2017): valitsemistava terviklikkuse edendamine poliitilise korrupsiooni tõkestamiseks;
- CLRAE Euroopa eetikakoodeks (CG 35 (2018). 12) kõigile kohaliku ja regionaalse valitsemisega seotud isikutele
- Avaliku eetika tulemuskaart (PEB)
- Avaliku eetika suuniste eelnõu – CDDG-2019
- Juhtimissuunised: avalike organisatsioonide ja teenuste eetilise raamistik – ministrite komitee vastuvõtmiseks 2019. aastal.

Tagajärjed:

- Usalduse vähenemine avaliku sektori ja valitsuse vastu
- Juriidilised tagajärjed, sh hagid organisatsiooni ja/või indiviidide vastu, kes kahtluse alla seatud otsuse tegi
- Avaliku rahastamise soodumus liikuda madalama korruptsiooniriskiga sektoritest (tervishoid ja ülalpidamine) kõrgema riskiga sektoritesse (ehitus)
- Naiste ja vähemuste väljajätmine
- Kõrgelt kvalifitseeritud töötajate kaotamine või suurenenud nn ajude väljaränne
- Innovatsioonivõimekuse vähenemine
- Finantsilised tagajärjed, sh vähem kogutud makse, trahvide ja karistuste kulu, väiksem võimalus kasutada EL-I ühtekuuluvusfondi rahastust

GRECO uuringud:

- Rohkem naisi (poliitikas, äri, halduses) – rohkem demokraatiat – vähem korruptsiooni
- Suured korruptsiooniskandaalid (FIFA, Volkswagen, Rolls Royce) – rohkem korruptsiooniriske meeste poolt domineeritud organisatsioonides
- Meeste/naiste korruptsioonivormid – lisatasud, pistis, väljapressimine, huvide konflikt
- IAI Austria – korruptsioonijuhtumites vähem kui 20% naisi
- Naiste suurem osalus kui korruptsiooni ennetamise viis
- Rohkem korrumppeerunud ühiskonnad – vähem valitud naisi ja vastupidi

(2015. aasta ümarlaud)

- Suunised, kuidas toimida korruptiivsete olukordade või ebaeetilise või illegaalse käitumise kahtlustuse korral
- Majanduslike huvide deklaratsioonide kontrollimise kord
- Huvide konflikti ennetavad määrused
- Üldiselt hankekorralduse juriidilised lahendused
- Kõrvaltegevuste reguleerimine
- Reeglid lobistidega suhtlemisel
- Personali- ja värbamispoliitika protseduurid

Avaliku eetika tulemuskaardi tööriist (PEB Tool):

“Eetikataristu” üles ehitamine: koodeksid, eetilised nõunikud, riskianalüüsid, koolitused, võimekuse tõstmine ja meetmete tõhususe seire

- Nõuded eetikaalasele juhtimisele: sisekommunikatsioon, eetilise käitumise edendamine, eetilise organisatsiooni maine kujundamine
- Korruptsioonivastase süsteemi ja selle komponentide kontrollimine siseauditi raames
- Käitumisreeglitiku ja –juhiste loomine korruptsiooniohtlikes olukordades toimimiseks
- Koolitused jm hariduslikud tegevused, mis tõstavad töötajate eetika- ja korruptsiooni ennetamise alast teadlikkust
- Korruptsioonivastane poliitika – osa ametlikust dokumentatsioonist, mis reguleerib institutsiooni tegevusi
- **Korruptsiooniriskide analüüs:** riskide väljaselgitamine, nende realiseerumise tõenäosus ja eeldatav mõju institutsioonile ja selle tegevusele
- Süstemaatilised auditiprotseduurid, mida kohaldatakse korruptsioonivastaste tõrjeliinide kontrolliks ning korruptsiooniohtlike protsesside seireks
- Organisatsiooni juhtimissüsteemide lahusus, mida täiendab järelevalve

Osa I: Sissejuhatus ja korrupsiooniriskide analüüs. Ülevaade kõige olulisematest korrupsioonivastastest mehhanismidest avalikus sektoris. Avaliku sektori korrupsiooniriskide taseme hindamise metodoloogia tutvustus.

Osa II: Tulemuskaardi ja kohaliku tasandi avaliku eetika metodoloogia ning selgitus parimate tulemuste saavutamiseks:

- Euroopa tulemuskaardi (tervikuna või ainult valitud osade) kohaliku kontekstiga vastavusse viimine, kasutades selleks testgruppi kuuluvate kohalike omavalitsuste tagasisidet;
- Enesehindamine ja riigi tulemuskaardi ettevalmistus;
- Eksperthinnangute andmine, mis tagab läbimõeldud reformide väljatöötamise.

Riskianalüüsi tööriistad arendati välja mitu aastakümnet tagasi, et aidata ettevõtetel ning finantsinstitutsioonidel hinnata ootamatute ja soovimatute olukordade riske (nt tulekahjud, õnnetused). Need tööriistad leiavad avalikus sektoris aina rohkem kasutust (nt et hinnata korrupsiooniriske).

Nende tööriistade eesmärgiks pole avastada korrupsiooni, vaid pigem hinnata korrupsiooni realiseerumise riski. Riskianalüüsi tööriistad pakuvad võimaluse institutsioonil end negtiivsete tagajärgede eest kaitsta ja neid tõhusalt ennetada.

Riskianalüüsi tulemuste põhjal jagatakse institutsiooni tegevused madala ja kõrge korrupsiooniriskide kategooriatesse. Võttes arvesse tegevuste protsesside loomu ja eesmärgi, on madala korrupsiooniriskiga need, mille riski kogutulem jääb allapoole kokkulepitud tulemust.

Riskid:

- Sularahatehingud,
- Individuaalide või töötajate üksuste poolt tehtud kulupõhised otsused
- Hanke-, koostöö- ja muude teenuste lepingute võitja valimine
- Piiratud teenuste või ressursside kasutamise võimaldamine individuaalile või grupile
- Töötajatele toetuste ja hüvitiste määramise liigne vabadus
- Teenuse osutamise kohavaliku üle otsustamine
- Tööle võtmise ja/või edutamise otsustamine
- Individuaali karjääre pikas perspektiivis mõjutavate otsuste tegemine

Riski **tõenäosusega** võivad kaasa käia järgmised asjaolud:

- Konkurentsi puudumine või olemasolu, nt on vajadus osta sisse teenust, anda sisse tellimus, palgata spetsialist, ellu viia teatud tegevusi
- Rahastuse suurendamine
- Vaidlustatavate asjaolude olemasolu
- Eelnevate kaebuste olemasolu

Riski realiseerumise tõenäosust vähendatavate meetmete arendamine ja rakendamine **ei elimineeri riski**, mistõttu on oluline, et sisekontrollisüsteem toimiks asutuses järjepidevalt.

Kohalikus omavalitsuses pakutava teenuse riskikaart

- Pakutava teenuse nimi ja ulatus:
- Riskikaardi kinnitamise kuupäev:
- Vastutav isik:
- Asjasse puutuvad dokumendid:
- Kuidas ja kuhu esitada taotlus:
- Kuidas ja millal teenus korraldatakse:
- Ametkonna vastutav isik / kontaktisik:
- Hind / teenustasu:
- Juriidiline alus:
- Vaidlustamise protseduur:
- Lisamärkused:
- Vormide ja lisade informatsioon:

Taolised kaardid aitavad korrupsiooni ennetada ja võimaldavad kodanikel:

1. tutvuda teenuse pakkumise protseduuriga;
2. koguda kokku vajalikud dokumendid ja vormid enne omavalitsuse külastamist;
3. olla tegevuste läbiviimisest informeeritud

Riski tõenäosust alandavad asjaolud - kaitsemehhanismid

- Töötajate vastutuse, võimu ja õiguste selge piiritletus
- Läbipaistev ja objektiivne töötajate kompenseerimine
- Selge võimude lahusus finantsdokumentide ja -tegevuste arendamises, kontrollimises ja kinnitamises
- Ühe töötaja tegevuste kontrollimine teise töötaja või juhendaja poolt
- Sisereeglistikes on selged, kindlad ja läbipaistvad käitumisreeglid (nt siseauditi reeglistikus)
- Töötajate ja asutusväliste isikute kohtumised toimuvad mitme inimese juuresolekul
- Hanke- ja lepingute valikukomiteedes on erinevate organisatsiooniüksuste esindajad, mis on omakorda kooskõlas sisereeglistikuga (nt siseauditi reeglistikus)
- Hanke- ja lepingukomisjonid allkirjastavad erapooletuse deklaratsiooni
- Tegevuste ja otsuste läbipaistvuse tagamisel peetakse põhjalikke tegevusraporteid
- Protsessis osaleb alati rohkem kui üks üksus

• Riski tõenäosust suurendavad asjaolud:

a) Haavatavus

- Tegevuste suur maht ja mitmekesisus
- Töötajate ja asutuseväliste isikute kohtumised toimuvad ilma tunnistajateta, väljaspool asutust
- Teemakohase reeglistiku puudumine
- Töötajatele avaldatakse välist survet
- Probleemide ja juhtumitega tegelemisel puuduvad selged kriteeriumid

b) Ajaloolised andmed

- Sarnase või sama ohu minevikus asutuses realiseerumine
- Sarnase või sama ohu minevikus teistes asutustes realiseerumine

Korruptsiooniriski skoor teenusele või protsessile:

✍

Korruptsiooniriskide kirjeldus:

✍

Korruptsiooniriskide hindamise tulemus:

Riski realiseerumise tõenäosus (vastavalt skaalale):

✍

Riski realiseerumine tagajärjed ja mõju (vastavalt skaalale):

✍

Korruptsiooniriski kogutulemus (tõenäosus x mõju)

✍

Riski vähendavad faktorid:

✍

Riski suurendavad faktorid:

✍

Võimalikud ennetavad meetmed:

✍

Korruptsiooniriski seiremeetodid:

✍

- Detailsete **protseduurireeglite** arendamine ja rakendamine kõigile töötajatele
- **Otsustuskriteeriumites** kokku leppimine enne hanke, taotlus- ja toetusvoorude ning vaba töökoha väljakuulutamist
- **Otsustuskriteeriumite aktsepteerimine** ja kasutamine töötajate poolt, kes otsuseid langetavad (halbade praktikate vältimine)
- **Hindamise ja otsuste tegemise lahusus**, nt pakkumiste hindaja ei tee võitja ja lepingu osas otsust
- Reeglite ja protseduuride loomine, et töötajad saaksid **teavitada** juhtudest, kui **korruptsiooniriskid on realiseerunud**
- Poliitikate ja protseduuride üle otsustavate **töötajate koolitamine** eetiliste standardite tagamiseks
- Otsuste **kontrollimise** süsteemi arendamine ja rakendamine (hea viis on kontroll delegeerida kolmandale osapoolle)
- **Sidusrühmadelt** protseduuride rakendamise õigluse kohta arvamuse ja tagasiside kogumine
- **Kaebuste esitamise ja menetlemise avatud protseduuri** arendamine ja rakendamine, et tagada vastutavate töötajate iseseisev ja sõltumatu otsuste tegemine.
- **Vilepuhumise ehk väärkäitumisest teavitamise** reeglite ja meetmete tutvustamine organisatsioonis.

Riskianalüüs: näide

Tingimused	Riski tõenäosus	Mõju organisatsioonile	Vajalikud sammud
Värbamine ja edutamine			
Hankevõitjate üle otsustamine			
Sularahatehingud			
Ligipääs teenustele			
Kaebuste esitamise ja uurimise ning sidusrühmadega info vahetamise protseduurid puuduvad			
Organisatsiooniväline või –sisene surve ignoreerida sätestatud protseduurireegleid			
Teised riskid (täpsusta)			

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Avaliku eetika tulemuskaart II

Europa kohaliku taseme avaliku eetika tulemuskaart (*The European Score Card for Public Ethics at Local Level*):

See, mida mõõdetakse, saab tehtud!

Peatükk A: Kohalike valitud esindajate staatus

Peatükk B: Poliitiliste ametikohtade, ühiskondlik-poliitiliste ühenduste ja üksikkandidaatide rahastamine kohalikul tasandil

Peatükk C: Kohalike omavalitsuste kontrollimine ja auditeerimine

Peatükk D: Valla- ja linnavalitsuse töötajate staatus

Peatükk E: Lõbipaistvus, halduseeskiri, korrupsioonivastased kampaaniad ja hindamine

Peatükk F: Kohalike omavalitsuste suhted erasektoriga

Üldised tulemused

http://www.coe.int/t/dgap/localdemocracy/WCD/Toolkits_en.asp

Eesti keeles:

http://www.transparency.ee/cm/files/lisad/kohalike_omavalitsuste_eetika_tulemuskaart_est_0_0.pdf

SECTION/ STATEMENT	ACTIVITY	STANDARD VERIFICATION / EVIDENCE STATEMENT	OTHER MEANS OF VERIFICATION / EVIDENCE (PLEASE DESCRIBE)	MAX SCORE	SCORE
1. General Framework					
A1.1	Adoption of standard Code of Conduct to include clear guidance to councillors as to what should be done in respect of: <ul style="list-style-type: none"> duties and responsibilities, including service to the public mutual respect for rights and obligations on reporting breaches conflict of interest, gifts and hospitality disclosure disclosing any financial, family or other interest in any activity of the council, including meetings, appointments, dealing with officials, etc. allowances, expenses and compensation for loss of wages holding incompatible posts transparent decision making not using official resources or facilities for party purposes corruption and undue influence 	Detailed Code covering all areas		10	
A1.2	The council included amendments to Code to reflect local circumstances	Identified as such in Code		5	
A1.3	The Code is publicly available in booklet form and through the council website	Booklet or website		9	
A1.4	The council identified a committee to monitor the implementation of the Code, including the completion and publication of the register, and to recommend revisions of the Code to the full council	Committee terms of reference		10	
A1.5	All councillors are required to sign an undertaking before taking up office to adhere to the Code and its contents, and to agree to the disciplinary processes associated with the Code. At the start of annual life or cycle of council, all councillors must re-sign agreement to adhere to the Code and its contents	Signed statements, recorded by committee		8	
A1.6	All new councillors receive training/induction in the duties and roles of a councillor, including the purpose and contents of Code, as well as the requirements on completing an entry in the register and on disclosing interests during council proceedings	Training programme		8	

EUROOPA DEMOKRAATIA JA HEA VALITSEMISTAVA KOMITEE (CDDG) – AVALIKU EETIKA TÖÖGRUPP (GT_EP)

AVALIKU EETIKA SUUNISTE EELNÕU

Soovitab:

- Koostada avaliku eetika strateegia nii rahvuslikul, regionaalsel kui kohalikul tasemel;
- Julgustada ja tagada avaliku eetika printsiipide järgimine.

Lisad: definitsioonid, printsiibid, sammud ja meetmed

INTRODUCTION, The Approach, The Context

1.3 The Role of the GUIDE

1.4 The Council's Public Ethics Portfolio

2.2 Implementing the GUIDE: From Principles to Framework to Culture

STEP 1: PRINCIPLES OF PUBLIC ETHICS

The Democratic Context

3.2 Guiding Principles

3.2.1 Principles relevant to democratic governance

Principles relevant to work performance

Principles relevant to personal and interpersonal relations

4. STEP 2: SOCIETY AND LEADERSHIP

4.1 Overview

4.2 An informed and engaged society

4.3 Leadership and Ownership

4.3.1 Personal Commitment

4.3.2 Overall strategic approach

Standards and strategies

Codes, Ownership

5. STEP 3: DEVELOPMENT, Overview

5.2 Understanding the how, what and why of the public ethics organisational framework

5.2.1 Why? Doing the Right Thing for the Right Reasons in the Right Way

5.2.3. What? Developing the Concrete Components for the Framework

General Issues, Specific Issues

Guidance on Legal and Regulatory Frameworks

Codes, Personal Rights, Roles and Responsibilities

Conflict-of-interest

Contracts, procurement and outsourcing

Lobbying, political activity and revolving door

Separation of Political and Administrative Duties

Good administrative practice

Promotion of Public Ethics

5.2.4 Where? The Role of Human Resources Management

6. STEP 4: ENABLEMENT

6.2 Reinforcement: Transparency and Accountability

6.3 Reform processes

6.4 Incentives, Rewards and Recognition for Promoting Ethical Behaviour

6.5 Monitoring, Complaints (Internal and External), Formal Reporting

6.8 Control: Compliance with the Ethical Framework

Internal control, External control

7. Appropriate Sanctions

Alina TATARENKO

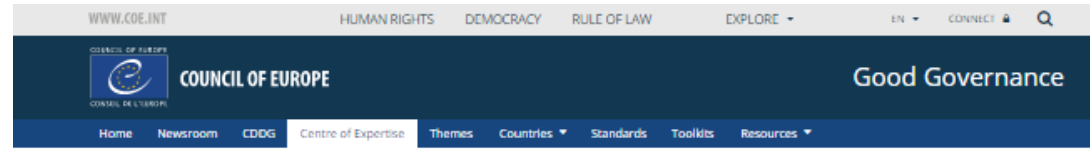
Head of the Centre of Expertise
for Good Governance

DG Democracy

Council of Europe,

67075 Strasbourg, France

Alina.Tatarenko@coe.int

Centre of Expertise for Local Government Reform

The Centre of Expertise for Local Government Reform is the Council of Europe operational arm in the field of **multi-level governance**.

Established in 2006, following a decision of the Third Summit of Heads of State and Government of the Council of Europe (Warsaw, 2005), the Centre was created to facilitate and consolidate good governance at the local and regional levels by promoting European standards and best practice in the

field.

The Centre's ultimate aim is to promote the 12 Principles of Good Democratic Governance, based on benchmarks and innovative methodologies ("tools") inspired by the guidelines of the European Committee on Democracy and Governance (CDDG) and the recommendations of the Committee of Ministers of the Council of Europe.

The practical and impact-oriented "specific projects" are implemented in cooperation with local, regional, national and international stakeholders and are aimed both at improving the legislation and at strengthening the institutional capacity of all tiers of government.

ACTIVITY REPORTS

- > Activity Report 2016
- > Activity Report 2015
- > Activity Report 2014

📍 12 Principles and ELoGE

📅 Calendar

👤 Calls for Experts

🐦 Twitter
📘 Facebook

12 Principles of Good Governance and ELoGE

Toolkits

Specific projects in Member states

Partnership for Good Governance

